

Příloha č. 3

UKÁZKOVÝ TRANSKRIPT ROZHOVORU¹

P.S., žena, 39 let

Datum provedení interview – 26.04.2010

Místo interview - Praha, kavárna Café-café, Rytířská.

Maďarka, která odešla v roce 2005 do České republiky v rámci společnosti, tj. nehledala novou práci, změnila pracovní region.

Stát původu - Maďarsko

Národnost - Maďarská

Státní občanství - Maďarsko

Příchod do ČR – 2005

Nejvyšší dosažené vzdělání - Vysokoškolské

Zaměstnání v zemi původu – technický inženýr u XX

Zaměstnání v ČR – technický inženýr u XX (totožná společnost)

Transkript

T.: Můžete mi prosím nejprve říct něco o vašem životě v Maďarsku? Jakou školu jste vystudovala, jakou jste měla práci?

P.S.: V Maďarsku jsem vystudovala chemii a začala jsem pracovat jako chemický inženýr v jedné z největších chemických podniků v Maďarsku. Pracovala jsem jako vedoucí manažer dva a půl roku. To byla americká společnost a pak jsem přešla do společnosti zabývající se rozvody elektřiny, kde jsem pracovala jako řídicí inženýr a produktový manažer. Byla to americká společnost. Díky tomu jsem se přestěhovala ze svého rodného města do západní části Maďarska a pracovala jsem zde tři roky. Poté

¹ V transkriptu položeného rozhovoru je informátor dotazován na několikero dalších oblastí, které v této práci nebyly použity, neboť se jedná o data, mj. pro účely grantového projektu GAČR.

jsem odešla do Budapeště, kde jsem pracovala pro další společnost zabývající se strojírenstvím. Tím jsem si svůj život značně zkomplikovala a vrátila se do předešlé práce. A pak jsem přešla do další společnosti, té XX, kdy jsem právě díky ní přešla pracovat do České republiky V podstatě už tak pracuji 13 let. Většinu svého života jsem pracovala jako technický inženýr. A nyní dělám opět manažera a it inženýra v XX v České republice.

T.: Nyní bychom hovořili o vaší rodině. Měla jste již v Maďarsku svého partnera?

P.S.: Ne, já jsem stále sama. A i do Čech jsem odešla sama. Mám ale rodinu, ta je docela velká. Mám bratra a sestru, oba stále žijí v Maďarsku a oba mají také po jednom dítěti. Můj bratr má syna, tříletého syna a má sestra má pětiletou sestru. Oba se už teda od rodičů odstěhovali. Můj otec už dlouho nepracuje, protože je invalida, má problémy s kostmi. Takže může pracovat jen těžce. Moje matka pracuje na poště.

T.: Jak byste popsala váš sociální status, vaše postavení ve společnosti ještě když jste žila v Maďarsku? Řeknu vám několik možností, nižší třída, nižší střední, střední či vyšší střední třída, nebo vyšší třída?

P.S.: Moje rodina byla z nižší střední vrstvy. Ale o sobě bych mohla říct, že jsem byla vyšší střední vrstva. Protože já mám vyšší vzdělání než všichni v rodině, v rodině nemá nikdo vysokoškolské vzdělání. A nikdo nedělá tenhle typ práce.

T.: Co bylo typické pro takovéto postavení v Maďarsku?

P.S.: Střední třída měla většinou nějakou práci v kanceláři, peněz měli tak akorát. Já jsem měla docela dost peněz, neměla jsem problémy, ale ne zase tolik, abych si mohla koupit dům nebo auto. Na to jsem neměla zase tolik vysokou výplatu. Na to člověk potřebuje ještě partnera. Ale nemůžu říct, že bych si žila špatně, bylo to fajn.

T.: Jak byste ohodnotila vaši situaci z hlediska financí? Co se týče financí, ohodnotila byste vaše finance jako nedostatečné, střední, dostatečné nebo pro vás nebyly peníze nikdy problém?

P.S.: Rozhodně dostatečně.

T.: Co se týče vašich přátel. Jaké jste měla přátele v Maďarsku? Odkud?

P.S.: Měla jsem spoustu přátel. Někteří pocházejí z mých studií na vysoké škole, pracují pro různé strojírenské společnosti a mají dokonce vyšší plat než já. A také mám přátele, kteří po promocích nastoupili do práce, ale nijak dále už svoji kariéru nerozvíjeli, prostě jen pracují.

T.: Kteří přátelé jsou pro vás nejdůležitější? Jaké byste označila za nejlepší přátele?

P.S.: Určitě to jsou přátelé z mého dětství.

T.: Jste s nimi stále v kontaktu?

P.S.: Ano to jsem, i když žiji v jiné zemi. Jsme v kontaktu spolu přes skype, internet nebo přes telefon. A když jedu domů, tak se s nimi vždy setkávám.

T.: Jak často tak jezdíte domů do Maďarska?

P.S.: Dvakrát za rok. Ale na delší dobu.

T.: S kým vším se tam setkáváte?

P.S.: S rodinou a přáteli. Obvykle máme nějaká setkání s přáteli a pak ještě s rodinou.

T.: Když tedy přijedete do Maďarska, jak to vypadá? Jak je kontaktujete?

P.S.: Běžně to je tak, že už dopředu vědí, že přijedu, a když tam přijedu, tak se většinou po telefonu spolu domluvíme. Jelikož většina mých přátel pracuje a bydlí v Budapešti, tak nejprve jedu na jeden týden do Budapešti, kde trávím čas s nimi. Chodíme spolu do různých restaurací, hospod, s některými také třeba do kina. Nebo se jen tak procházíme po městě, když je hezky. Obvykle si na tenhle týden pronajímám v Budapešti byt. Někteří, co nebydlí v Budapešti, tak sem přijedou a bydlí v tom bytě se mnou. A pak na další týden jedu k rodičům do mého rodného města.

T.: Jak se vidíte s těmito přáteli? Jsou to spíše individuální setkání nebo spíše skupinová?

P.S.: Jak kdy. S některými se setkávám individuálně, s některými zase ve skupině. Ale když jich je třeba víc a nemají jindy čas, tak se vidíme všichni pohromadě ve skupině. A někteří mají zase tolik času, že se s nimi mohu vidět individuálně. Já mám noho přátel z různých etap mého života a ne vždy to jsou stejní lidé, stejného charakteru, takže se ne vždy spolu snesou.

T.: Zvete tyto přátele také do České republiky?

P.S.: Rozhodně ano. Už tady také byli. Někteří se svoji rodinou, jiní spíš s dalšími přáteli. Jedni tu už byli za mnou dokonce po třetí. Někteří se jen tak zastaví.

T.: Když sem takto přijedou, kde přespávají?

P.S.: U mě v bytě. Já mám velký byt.

T.: Co s těmito přáteli obvykle děláte v Čechách?

P.S.: S některými chodíme po památkách, do hospod a tak.

T.: Co říkali vaši přátelé na to, že odjíždíte z Maďarska?

P.S.: Někteří říkali, že by to mohlo být skvělé, když budu žít v zahraničí. Jiní to prostě akceptovali, protože situace v Maďarsku není v současné době příliš dobrá. Jiní moc ne, protože ti se rozhodli, že budou žít celý život v Maďarsku.

T.: Mohla byste porovnat vaši současnou situaci se situací lidí, kteří v Maďarsku zůstali? Se situací vašich přátel?

P.S.: Myslíte ohledně živobytí?

T.: Ano, všeobecně v jaké jsou situaci oni a v jaké vy, když jste se odstěhovala.

P.S.: Mohu říct, že mezi Čechami a Maďarskem nejsou zas až takové rozdíly. Ani že by tady nebo tam bylo něco daleko dražší. Praha i Budapešť jsou velmi podobná města. Praha teda je menší o něco, ale styl, budovy, to je všechno hodně podobný. Takže pro mě nejsou v podstatě žádné velké rozdíly, jestli žiju tady nebo v Budapešti. Praha teda je o něco čistější. To je takový velký rozdíl. Je to tu o něco hezčí, toho se všimají i moji kamarádi.

T.: Když ještě budeme hovořit o těch vašich přátelích a obecně o lidech v Maďarsku, jak jsou na tom z hlediska práce, financí?

P.S.: Jak už jsem to jednou zmiňovala, někteří se rozhodli, že prostě v Maďarsku zůstanou. Jiní se pokouší zlepšit, odstěhovat se do jiné země a něco zkusit. Já si zvolila takovýto život v zahraničí a je to fajn, proč ne, když má k tomu někdo důvod a chce to zkusit. Někteří z těch v Maďarsku mají občas sarkastické poznámky jako, že v Maďarsku když je všechno zlé, tak jsme odešli. Maďaři jsou v tomhle ale hodně pesimistický v pohledu na situaci v Maďarsku. Ale moji volbu akceptují a berou to tak, že jsem se rozhodla. Je to takový můj způsob života, že žiju v zahraničí.

T.: Umíte si představit, co byste dělala v současné době, kdybyste zůstala v Maďarsku?

P.S.: Pravděpodobně bych asi stále pracovala v oné mezinárodní strojírenské společnosti, protože pro mě je velmi důležité mluvit anglicky. Kdybych nepracovala tam, tak bych se asi v Maďarsku poohlížela po práci u jiné mezinárodní společnosti. Věřím, že bych byla v lepší situaci než tehdy, ale nevím opravdu, jak by to bylo.

T.: Myslíte si, že byste byla v lepší situaci, než jste nyní v ČR nebo ne?

P.S.: Pravděpodobně by to bylo horší, protože bych neměla tolik nových zkušeností, které jsem získala tím, že jsem odešla pracovat do zahraničí, takže by to bylo asi horší.

T.: Nyní se podívejme na váš odchod z Maďarska. Jaký byl ten hlavní důvod?

P.S.: Já jsem společnost XX znala už tehdy, protože jsem pracovala pro společnost, která s ní spolupracovala. To byla jedna strojírenská společnost, která s XX spolupracuje a následně jsem přijala místo u nich. A oni mi nabídli, zda bych chtěla pracovat v zahraničí. A já jsem hledala nějakou výzvu. Takže jsem to vybrala. Oni mi nabídli, zda bych chtěla jet pracovat do zahraničí, buď do Nizozemí, nebo do ČR

T.: A z jakého důvodu jste vybrala ČR?

P.S.: Protože je to blízko Maďarsku. A protože já jsem už jeden rok pracovala v Anglii, nechtěla jsem jít tak daleko, ale spíš někam blízko. A ty Čechy jsou od Maďarska sedm hodin autobusem, takže to není problém pro mě.

T.: Myslíte si, že svým odchodem z Maďarska jste se vyčlenila z maďarské společnosti? Že už tam nepatříte? Že by vás vnímali jako cizince?

P.S.: Ano.

T.: Proč myslíte?

P.S.: Já byla odjakživa z těch, co stále někde cestují, neseděla jsem doma v Maďarsku, ale hodně jsem cestovala a objevovala nová země. Ale vždy jsem dělala lepší práce, ne práce jako nějaká opatrovatelka dětí nebo čišnice. Takže jsem byla už i předtím hodně pryč z Maďarska.

T.: Když jste přišla do ČR, byla jste tedy již v pozici, kdy jste měla zajištěnou práci. Na této pozici pracujete až do dnešní doby nebo jste již změnila zaměstnavatele?

P.S.: Když jsem přišla do Čech, měla jsem práci už zajištěnou a stále pracuji u té společnosti.

T.: Líbí se vám tato práce nebo uvažujete o tom, že byste ji změnila?

P.S.: Musím říct, že ji mám ráda, i když proběhly různé změny v práci, kdy jsem uvažovala, zda se nevrátím do Maďarska či půjdu pracovat pro jinou společnost. A musím říct, že bych možná ani nepracovala už v ČR, ale vybrala si jinou zemi.

T.: Co se týče vzdělávání, resp. do vzdělávání. Musela jste se po příchodu do ČR naučit něco nového?

P.S.: Ne, vůbec nic jsem nepotřebovala.

T.: Jak vidíte vaše současné postavení ve společnosti v ČR? Pokud byste jej porovnála se sociálním statusem v Maďarsku, myslíte si, že se změnilo?

P.S.: Pravděpodobně jsem stále mezi střední třídou, ale myslím si, že nižší než v Maďarsku.

T.: Takže horší než v Maďarsku?

P.S.: Ano, protože když jsem sem přišla, měla jsem nižší plat než v Maďarsku.

T.: Jak jste si zde našla nové přátele?

P.S.: Tak byli to předně kolegové z mé práce a také jejich přátelé. Já tady nemám příliš mnoho přátel, ale vesměs to jsou právě tito lidé z mé práce.

T.: A kdo jsou tito lidé? Jsou to cizinci nebo Češi?

P.S.: Maďaři.

T.: Všichni nebo většina?

P.S.: Většina.

T.: Kdo z těchto vašich přátel je pro vás nejdůležitější? Kteří?

P.S.: Jedna Kolumbijka. To je moje kolegyně.

T.: Máte tady ještě nějaké další přátele z řad jiných komunit?

P.S.: No taky nějaké ty přátele z kolumbijské komunity, ale to jsou právě od této mé kamarádky. A v kanceláři máme ještě další kolegy z Mexika, Slovenska nebo Německa. Ale nejsme spolu přátelé, jen kolegové. Přátelím se pouze s těmi z Maďarska a Kolumbijkou.

T.: Je tady skupina nějakých lidí, s kterými byste se nechtěla přátelit, kteří by vám byli nepříjemní, nesympatičtí?

P.S.: Ne, to není.

T.: Když hovoříme o vašich přátelích, kde se obvykle setkáváte spolu?

P.S.: Většinou v kavárnách nebo v restauracích. Chodíme spolu také ke mně domu například.

T.: Pořádáte nějaká speciální setkání u sebe doma?

P.S.: Ne, to zase ne, spíše jen vaříme, povídáme si a prostě máme takový zábavný večer.

T.: Přátelíte se zde s někým vyloženě za nějakým účelem? S někým, kdo by vám mohl být užitečný, pomoci vám?

P.S.: Ne, mám pouze své přátele.

T.: Nyní o maďarské komunitě. Setkala jste se v ČR s Maďary poprvé skrze vaši práci nebo to bylo jinou cestou?

P.S.: Ne, já se fakticky poznala s Maďary poprvé skrze maďarský obchod, který je v maďarském kulturním středisku. Majitelka toho obchodu organizuje právě různé aktivity jako pletení košíků, výroba triček, koberců.

T.: A to je ten v Maďarském kulturním středisku?

P.S.: Ano, tam právě běžně prodávají výrobky od maďarských umělců a každý měsíc se tam koná nějaká takováto akce. Zrovna tento měsíc budeme vyrábět koberce. A já tam chodím, protože si moc ráda vyrábím něco sama pro sebe.

T.: Tyto dílny jsou přímo v tom obchodě tedy?

P.S.: Ano, přímo tam.

T.: Myslíte si, že je nějaký rozdíl mezi Maďary, kteří jsou z Maďarska a těmi, kteří jsou ze Slovenska?

P.S.: Určitě ano. Ty rozdíly tam jsou, to teda jo. Rozdíly jsou jednak hlavně v tom dialektu, ale také v mentalitě.

T.: Co přesně myslíte mentalitou? Jsou nějaké charakteristické rysy pro slovenské Maďary?

P.S.: Jsou pozitivnější než my, protože pochází ze Slovenska a žijí v lepší situaci než my v Maďarsku.

T.: Děláte mezi nimi rozdíly, máte k některým z nich blíže, nebo je to jedno?

P.S.: Já je beru jako Maďary všechny. Víc zaleží na osobě jako individu. Jaký je a jak se chová.

T.: Co se týče maďarské komunity, pomohli vám tito lidé v zapojení se do české společnosti po vašem příchodu do ČR?

P.S.: Jediná organizace, která podle mě dělá něco pro Maďary, je kulturní centrum maďarské. Ambasáda je spíš takové oficiální. Když se podívám na francouzskou ambasádu, tak ta pro ně dělá daleko víc. Myslím, že Maďaři nejsou zas až tak silně semknutá komunita jako třeba ti Francouzi. Naše ambasáda pro nás nic neudělá.

T.: Jsou tito maďarští přátelé pro vás důležití, nebo byste se bez nich obešla v ČR?

P.S.: Jsou pro mě důležití, protože s nimi podnikám často nějaké společenské aktivity a mluvíme spolu Maďarsky. Je nám spolu dobře.

T.: Co se týče budoucnosti. Uvažujete o tom, že byste se z ČR odstěhovala, nebo byste zde naopak chtěla zůstat?

P.S.: Jak jsem už zmínila, nejspíš bych se někam přestěhovala nebo se vrátila do Maďarska.

T.: Takže byste volila i jinou zemi?

P.S.: Ano.

T.: Z jakého důvodu uvažujete o přestěhování?

P.S.: Když se mi naskytne nějaká lepší nabídka, tak se odstěhuju a půjdu pracovat jinam.

T.: Když jste přijela do ČR, jak jste si zde hledala bydlení?

P.S.: Já byla moc šťastná, protože když jsem se sem přistěhovala, tak jsem si začala hledat práci po internetu. A v tom mi pomohla moje kolegyně z práce, protože jsem neuměla ještě česky. Udělal toho pro mě hodně, zajistila mi další věci na cizinecké policii a další papíry nutný co bylo potřeba vyřídit. A pak jsem si teda našla nakonec ten byt. Ona pak šla se mnou, abychom se domluvili s tou ženou, co mi to ukazovala.

T.: Co pro vás bylo důležité při výběru vašeho bytu? Měla jste nějaké specifické požadavky na byt?

P.S.: Jelikož jsem už měla nějaký nábytek z Maďarska, tak jsem chtěla pouze částečně vybavený, aby tam prostě byla jen lednička, kamna a pračka. Tamto jsem si přivezla už sama. A jelikož jsem neznala Prahu, tak jsem se ptala místních v práci, co znají Prahu, kde je v Praze bezpečno, kde bychom mohla bydlet. A oni mi doporučili právě tuhle oblast na Praze 1 a nakonec jsem si vybrala byt v Klimentské. Ale musela jsem si to prohlédnout, protože jsem měla s byty v Praze špatné zkušenosti. Nejen že celé ty domy byly ošklivé, ale i uvnitř, ty byty byly hrozné, špinavé. Takže jsem si nakonec vybrala tu Klimentskou, kde bydlím do dnes.

T.: Takže velmi důležité bylo především bezpečí? A ještě něco?

P.S.: Hlavně to bezpečí a čistota bytu. Také jsem chtěla, aby to bylo blízko na metro. Ne do práce, ale na metro, abych byla hned v práci.

T.: Je v Praze nebo v ČR nějaké místo, kde byste rozhodně nechtěla žít?

P.S.: V Praze určitě Žižkov. To není moc bezpečné místo. Nebo taky východ Prahy, tam to taky není moc bezpečný. Na Žižkově totiž bydlí příliš moc cikánů.

T.: Plánujete váš byt změnit nebo se vám líbí?

P.S.: Rozhodně bych neměnila.

T.: Umístila jste si do bytu něco speciálně maďarského?

P.S.: Jedině moje knihy, fotoalba a jak jsem už mluvila, dávám si tam všechno, co si sama vyrobím v maďarských dílnách.

T.: Vzpomenete si, co jste si poprvé důležitého koupila, když jste přijala do ČR?

P.S.: Ach, tak to teda vůbec nevím.

T.: Ještě k těm vašim přátelům. Máte také nějaké přátele z řad Čechů?

P.S.: Víte, ono je velmi obtížné dostat se blízko k Čechům. Protože když kolegové z práce jdou někam na večeři nebo do hospody a já bych šla s nimi, tak je to těžké, protože oni spolu mluví česky, a když chci přejít do angličtiny, tak ne všichni umí tak dobře mluvit a pak je problém, když musí začít všichni mluvit anglicky. A prostě za chvíli stejně oni přejdou do češtiny. Ale v Maďarsku je tohle třeba jiné. Tam když jsou lidé s dalšími cizinci, tak mluvíte všichni anglicky. A berou to všichni jako zdvořilost, automaticky.

Datum provedení interview – 17.05.2010

Místo interview - Praha, restaurace/kavárna Hard Rock Café, Malé náměstí.

Transkript

T.: Nyní bychom hovořili o vašich volnočasových aktivitách. Na jakých aktivitách se v ČR podílíte?

P.S.: S většinou mých přátel chodím pít a jíst. A s některými z nich, a to s Maďary, chodíme do maďarského kulturního střediska, a to na ty rukodělné dílny. Do hospody chodíme teda, restaurací nejčastěji nebo také kaváren jako třeba je Bagetérie. Mám také pár přátel, s kterými chodím do hospody, ale těch je málo a ne zase tak často.

T.: Máte nějaké oblíbené restaurace?

P.S.: Mám ráda Panerii, Odkolek. Ale z restaurací toho moc oblíbeného nemám. Mám teda ráda třeba Hardrock, ale ne s přáteli, pouze sama si sem zajdu.

T.: Proč sem nechodíte s přáteli?

P.S.: Oni tuhle restauraci nemají rádi.

T.: Podnikáte ještě nějaké jiné aktivity?

P.S.: Velmi ráda s tou moji kamarádkou z Letné chodíme navštěvovat hrady a zámky v ČR. A taky jsem měla přátele z Ameriky, kteří s námi rádi jezdili, ale už se vrátili, tak nevím jak to teď bude.

T.: A s těmi maďarskými přáteli, s těmi podnikáte nejčastěji jaké aktivity?

P.S.: Ty restaurace.

T.: Slavíte v ČR maďarské svátky?

P.S.: Ne příliš. Pokud je nějaká akce v maďarském kulturním centru, tak tam zajdu, ale jinak ne. Spíš si to oslavím tak sama pro sebe doma.

T.: Jsou nějaké maďarské svátky, na které chcete jet do Maďarska?

P.S.: Obvykle to jsou Vánoce a Velikonoce. Občas je to také v říjnu, když je dvacátého státní svátek. Když můžu, tak tam jedu.

T.: Máte k tomu posledně jmenovanému nějaký zvláštní důvod?

P.S.: Protože jsou u toho v Maďarsku krásné oslavy, protože to je založení Maďarska, takže tenhle svátek preferuju.

T.: Slavíte také české svátky?

P.S.: Ano

T.: S kým je slavíte? A jak?

P.S.: Mnoho svátků já neslavím s Čechy, ale jelikož jedeme v práci stejně s českým kalendářem, tak máme také volno, takže jsem doma.

T.: Vy sama také organizujete nějaké aktivity?

P.S.: Obvykle ano, když se jde někam ven na pivo nebo na jídlo. Anebo když jezdíme navštěvovat hrady, ale i když jezdíme mimo Prahu jen tak se někam podívat.

T.: Navštěvujete tady nějaký kostel, resp. patříte k nějaké církvi?

P.S.: Ne.

T.: Nyní budeme hovořit o české společnosti, o majoritě. Co si myslíte o Češích, jaký je váš názor na ně?

P.S.: Pro jsou Češi docela uzavření. Nejsou tolik otevření vůči cizincům, vůči cizí kultuře. Já mám několik českých kolegů a vidím, že také máte tak trochu zastaralé představy jako že muži jsou k tomu, aby vládli a ženy k tomu, aby sloužily. Takže mi přijde, že vaše kultura je zatížená hodně na muže. Docela jsou také individualisti. Ač nemám přátel tolik Čechů, neznám jich tolik, tak stejně musím říct, že Češi co tak znám jsou více individualisti. Ambiciózní, někdy až přespříliš. Někdy i docela protivní. Což asi je tím, že si bráníte vlastní kulturu. Ale když se člověk dostane blíž k nějakému Čechovi, když on ho také pozná, tak pak jsou Češi hodně přátelští. Ale na začátku si drží skutečně velký odstup. Jo, oni znají tu osobu, akceptují ji jako osobu. Takže může s nimi člověk kamarádit. Zvláště lidi, co takhle hodně žijí v zahraničí a má mnoho různých přátel, takoví lidé jsou daleko otevřenější a člověk se k nim snadněji dostane. Češi taky hodně sportují, provozují venkovní sporty, jezdí na kole, chodí na procházky, což v Maďarsku není zas tak běžné. Tady je to daleko častější.

T.: Jak byste charakterizovala sociální strukturu české společnosti? Tím myslím, jestli reflektujete nějaké rozdíly mezi Čechy z hlediska ekonomického statusu?

P.S.: Struktura je rozhodně byrokratická. A jak už jsem říkala, celá společnost je hrozně orientovaná na muže.

T.: A vidíte nějaké rozdíly z hlediska ekonomického postavení?

P.S.: Určitě. Někaká ta střední třída a vysoká. A pak tu jsou ti chudí lidé. Ale já třeba chudý lidi tak nepotkávám na ulici, ale myslím si, že tady je víc lidí, kteří jsou ve vyšší

třídě než v Maďarsku. Tady nevidíte tolik chudých na ulici jako v Maďarsku. Ale to je možná tím, že bydlím v centru Prahy, kde není tolik bezdomovců.

T.: Vidíte mezi Čechy také nějaké rozdíly v názorech? Že by se česká společnost nějak zásadně dělila na základě názorů?

P.S.: Jasně, někteří lidé mají různé názory, ale to je normální. Ale jak už jsem říkala, když někdo bydlí s cizincem nebo pracuje v zahraničí a nebo je v kontaktu s nějakým cizincem, tak je daleko otevřenější a úplně jinak smýšlí.

T.: Chtěla byste se s někým identifikovat v české společnosti?

P.S.: Občas jo, protože občas se tady necítím pohodlně, uvolněně.

T.: A máte nějakou konkrétní osobu, kterou byste si vybrala za vzor?

P.S.: Ne to ne, jen říkám, že bych se ráda cítila tady uvolněnější, pohodlněji.

T.: Když hovoříme o Češích, co vás zde šokovalo, když jste sem přijela?

P.S.: No určitě ten individualismus a orientace na muže, protože většina tady preferuje muže nad ženami, ale v Maďarsku pokud je člověk vzdělaný a má zkušenosti, tak ho tam nikdo nesoudí podle pohlaví. Ale tady to je jiný, ženy by měly podle nich nosit oblečení a ne tak o něco usilovat. To je vždycky proč tohle chceš dělat? To dělají muži. Myslím, že oni takhle hodně ochraňují ty své pracovní pozice.

T.: Pokud bychom srovnali Maďarsko a Českou republiku, vidíte zde nějaké rozdíly v oblékání?

P.S.: To určitě, ježíš. Muži i ženy jsou hrozně hubený, oblékají se všichni víc sportovně. Hlavně teda ženský jsou strašně hubený. To bylo takové šokující.

T.: Pokud byste srovnala maďarskou ženu či muže a českou ženu či muže, jaké zde jsou rozdíly v oblékání?

P.S.: Maďaři se více starají o to, co nosí. Fakticky tady nejsou velké rozdíly v oblékání, ty obchody jsou téměř stejný jako v Maďarsku, stejně tak i to oblečení, ale co je jiné, nebo šokující dokonce pro mě, je že když tady jdete do divadla třeba, Maďaři chodí na takovéto akce vždy oblečení vhodně, ale Češi když jdou divadla, tak jdou oblečení úplně normálně oblečení. To už musí být opravdu nějaká zvláštní příležitost, aby se oblékli vhodně jako svatba nebo nějaký galavečer, ale jinak chodí úplně normálně. Maďaři vždycky si dávají pozor na to, co si oblékají, ať už jdou do divadla nebo třeba s dívkou na rande. Jediný místo kde to je jedno je hospoda, tam se na tom moc nehledí co kdo má.

T.: Co se týče chování, jsou zde nějaké rozdíly?

P.S.: Pomlouvání. Určitě pomlouvání. A hlavně ne jen že by víc pomlouvali než Maďaři, ale oni hlavně pomlouvají více a ošklivěji.

T.: A co se týče jídla?

P.S.: Tradiční jídlo moc nemám ráda, ale máte nějaká jídla, která dobrá jsou. Nemám teda ráda knedlík. Pak taky máte smažené žampiony nebo kuřecí steak, a to je docela podobné naší kuchyni, takže to si občas dám, to mi nevadí.

T.: Obáváte se zde o svoji práci, peníze, bydlení?

P.S.: Jasně že ano, ale stejně tak se o to obávám doma, takže to je docela normální.

T.: Cítíte se tady bezpečně?

P.S.: Ano, určitě.

T.: A s porovnáním s Budapeští se tady cítíte bezpečněji?

P.S.: To bych neřekla. Máte tady taky nějaké lokality, kde se člověk necítí moc bezpečně, ale nevidím žádné rozdíly mezi Maďarskem a Čechami.

T.: Co se týče českého jazyka, začala jste se tady učit česky?

P.S.: Já se na začátku učila, ale teď se tomu nevěnuju, nemám na to čas. Umím pár základních slovíček a nějaká ta jídla.

T.: Potřebujete tady znalost češtiny k něčemu?

P.S.: V práci ji nepotřebuji, protože jazyk je tady angličtina.

T.: Myslíte si, že se zase začnete učit?

P.S.: Teď pomalu zase začínám znovu, teda chystám se, ale zase to závisí na tom, co bude. Jestli tady zůstanu nebo se někam odstěhuju. Takže pokud bych tady zůstala, tak bych zase začala.

T.: Z jakého důvodu byste se chtěla naučit česky?

P.S.: No určitě například proto, když budu třeba chtít změnit práci v budoucnu tady, tak je pro mě daleko snazší, když budu ovládat i češtinu, takže je to taková výhoda pro mě.

T.: Myslíte si, že v současné době, když neumíte česky, to pro vás představuje problém?

P.S.: Většinou ani ne.

T.: A pokud někdy, v jakých situacích?

P.S.: Jen když si hledám práci, když teda bych si ji chtěla najít novou.

T.: Co si myslíte, že si majorita, tedy česká společnost myslí o Maďarech? Jak se na ně dívají?

P.S.: Myslím, že si myslí, že jsou pesimisti.

T.: Je to tak, nebo se pletou? Jak vy se k tomu stavíte?

P.S.: Nemůžu říct, že by Maďaři byli tak pesimističtí, spíš jsou realisti, protože vědí jaká je situace. Jsou opatrní a znáte asi taky historii, takže i z toho to může být. A jsou opatrný, i já jsem opatrná, co se týče budoucnosti.

T.: Co podle Vás Češi vědí o Maďarech? Myslíte, že znají vaši kulturu, zvyky, tradice?

P.S.: Nemyslím si. Ne zase všichni, ale většina ne. A to je většinou kvůli tomu, jak Češi přistupují k ostatním cizincům. Pokud jsou více otevření vůči cizincům a snaží se pochopit jejich kulturu, tak vědí více.

T.: Myslíte si, že jsou vás schopni Češi rozpoznat jako Maďara? Že poznají, že jste z Maďarska?

P.S.: Pokud nemluvím tak ne.

T.: Dokáží Češi poznat rozdíl mezi Maďarem ze Slovenska a z Maďarska?

P.S.: Myslím si, že ne, že prostě jen vidí Maďara.

T.: Přijali vás Češi mezi sebe, když jste sem přijela a zabydlela se?

P.S.: No, někteří se ještě do teď drží malý odstup ode mě, ale většina už jsou vůči mě otevření a berou mě takovou, jaká jsem.

T.: Myslíte si, že jsou Češi více otevření či spíše uzavření?

P.S.: Víc uzavření.

T.: Jak byste charakterizovala komunikaci s Čechy?

P.S.: Jak kdo tu je zdvořilí, ne tomu je tak vždy v obchodech. Někdy se tváří jako že vás v tom obchodě ani nechtějí. Například když třeba se pokoušíte něco říct nějakému Čechovi anglicky, tak vás ignorují. Oni tady moc neumí anglicky mluvit.

T.: Proč si myslíte, že vás ignorují a nemluví s vámi anglicky?

P.S.: Protože ji neumí moc dobře. To je tím, že ve vaší kultuře jsou lidi individualisti docela a mnozí se snaží být perfektní, dělat ze sebe perfektního. Takže lidi se obávají, aby už jen před sebou nevypadali nemožně, ale tak i před ostatními. Oni chtějí vypadat perfektně. Chtějí mluvit anglicky perfektně. Mnoho lidí proto radši vůbec nemluví.

T.: Víte asi, že čeština používá vykání a tykání. Podobně je tomu i v maďarštině. Zaznamenala jste nějaké rozdíly v používání toho tady v ČR a v Maďarsku?

P.S.: Ano, v Maďarsku také máme formální a neformální oslovování někoho. Jak jsem si všimla, tak tady to je tak, že když se s někým neznáte, tak si vykáte a když se poznáte o něco blíže, tak si začnete tykat. V Maďarsku je to jiné. Tam když potkáte v obchodě prodavače ve stejném věku, jako jste vy, či dokonce o něco mladší nebo starší, tak mu řeknete prostě ahoj. To se u nás hodně mění, nepoužíváme tak staromilské vy na ně. A já měla i jinou zkušenost z práce tady, protože pracuju pro americkou společnost a tam

se mluv prostě jen anglicky, takže používáme všichni neformální oslovení. Mluvíme tak.

T.: Co se týče jídla, jaké jídlo, či typ jídla zde preferujete?

P.S.: Nemám žádné preference, ne nic, co bych zvláště preferovala, je mi to jedno.

T.: Chodíte nakupovat do nějakých speciálních obchodů s jídlem?

P.S.: Samozřejmě chodím na jídlo do restaurací.

T.: A navštěvujete nějaké maďarské restaurace tady?

P.S.: Ze začátku jsem tady do žádné nechodila, ale nyní když jsem potkala nyní pár maďarských přátel, tak občas chodíme na jídlo do maďarských restaurací. Ale občas chodíme i jinam, takže mě to ani tak nevadí, je mi to jedno kam jdeme, ale když oni chodí nejradši sem, tak chodím s nimi sem.

T.: Je pro vás důležité jíst zde maďarské jídlo?

P.S.: Ne, to vůbec není důležité. Já nejím typické maďarské jídlo, většinou jen doma si to dám, jinak ne.

T.: Co je pro vás nezbytné mít zařazeno ve vašem jídelníčku?

P.S.: Nic nezbytného, je to jedno.

T.: Co se týče oblečení, jsou zde nějaké speciální události, kdy chcete nebo musíte mít něco speciálního na sobě?

P.S.: Jsou události, kdy potřebuju být oblečena elegantně, jak už jsem říkala třeba do divadla, to se Maďaři vždy slavnostně oblečou.

T.: Nosíte také při nějakých příležitostech kokardu?

P.S.: Ano, znám ji, ale nenosím ji, ani doma ji vůbec nenosím.

T.: Z jakého důvodu ji nenosíte?

P.S.: Vždy slavím svátky po svém, nepotřebuju něco ukazovat na veřejnosti nebo to dávat tak nějak najevo.

T.: Co se týče vaší kultury, co je pro vás nejdůležitější z vaší kultury? Já vám dám několik možností – např. literatura, hudba, lidové písně, jazyk atd. Co z toho byste vybrala?

P.S.: Já když tady žiju, tak se snažím to zkombinovat, jak to jen jde. Udělat z toho takový mix. Ale děti chci naučit maďarštinu. Co nejdřív to půjde, chci, aby si osvojili hned od mala oba jazyky, teda jak maďarštinu, tak i češtinu. Doma budou mluvit se mnou maďarsky, ve školce se pak naučí česky. Protože děti se tohle, když jsou malý, hodně rychle naučí.

T.: Chcete jim také ukázat Maďarsko, zajímavosti z Maďarska, tradice, zvyky?

P.S.: Určitě ano.

T.: Čtete zde pravidelně nějaké noviny a časopisy?

P.S.: Obvykle si čtu nějaké anglické časopisy jako Grandpost, což je anglický časopis pro ženy. Čas od času si také koupím Guardian, ale to není o Čechách, to když chci něco takového, tak si koupím Prague post.

T.: Jak hledáte informace o situaci v ČR?

P.S.: Jelikož nemám doma televizi, tak se nemůžu dívat na zprávy, ale většinou právě čtu ten Prague post.

T.: A jak se zajímáte o situaci v Maďarsku?

P.S.: Přes internet.

T.: Máte nějaké speciální stránky?

P.S.: Tak různě, internetové noviny nebo taky televize tady mají své portály.

T.: Jaké považujete za nejdůležitější body maďarské historie?

P.S.: Určitě první světová válka, protože jsme ztratili část území. Je to velmi negativní a smutná událost pro celé Maďarsko.

T.: Co se týče Trianonu, jak na něj pohlížejí dnes lidé v Maďarsku?

P.S.: Jsou tam stále lidé, kteří to prostě nemohou nechat být, zapomenout na to, ale prostě to pořád řeší. To jsou nacionalisti, ale těch není tolik, netvoří silnou skupinu. A myslím si, že mladá generace už na to tolik nehledí, už to neřeší, nechávají to být. A většina v Maďarsku už to taky spíš neřeší, prostě stalo se, co se stalo a už to nechávají být.

Příloha č. 4

FOTODOKUMENTAČÍ PŘÍLOHA Z TERÉNNÍHO VÝZKUMU²

Vystoupení maďarské taneční skupiny v rámci Mezinárodního festivalu národů, národnostních menšin a etnik v Praze, 2010. (Foto J. Holas)

² V této souvislosti patří poděkování maďarským institucím, jednotlivcům a skupinám, kteří mi, s laskavým svolením k publikaci, propůjčili fotografie, a tím tak obohatili mé vlastní fotografie, pořízené během terénního výzkumu.

Maďarské trhy v Karlových Varech, 2010. (Foto J. Holas)

Vystoupení maďarské folklorní skupiny z Ostravy v Teplicích, 2010. (Foto J. Holas)

Maďarský bál v Teplicích, 2010. (Foto J. Holas)

Vystoupení maďarského tanečního souboru Nyitnikék na pražském maďarském bále, 2010. (archiv spolku Nyitnikék)

Soukromý večírek maďarských přátel v Praze, 2011. (soukromý archiv informátora)

Večírek pro děti z řad členek maďarského klubu žen v Praze, 2011. (soukromý archiv informátora)

Pravidelná měsíční setkání maďarské klubu žen v Praze, 2011. (soukromý archiv informátora)

Soukromé setkání maďarských přátel v Praze, 2010. (soukromý archiv informátora)

Víkendový pobyt rodičů s dětmi organizovaného spolku Iglice, 2010. (archiv spolku Iglice)

Organizovaná turistická prohlídka Prahy pro Maďary žijící v ČR, Praha 2010. (soukromý archiv informátora)

Uctění padlých, Zlatá koruna, 2010. (soukromý archiv informátora)

Maďarské společenské odpoledne v Maďarském kulturním centru, Összhang, Praha, 2010. (soukromý archiv informátora)

Maďarská umělecká dílna, Praha, 2011. (soukromý archiv MÚD)

Pěvecký sbor Mille DO(re)MI, Praha, 2010. (soukromý archiv spolku Mille DO(re)MI)